

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 sloj, peti-vrsta
malí oglaš po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Dir
a. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 »Cekovni račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Za kulturno vzajemnost

Danes in jutri bomo imeli v svoji sredi zastopnike belgrajskega in zagrebškega PEN-kluba, da se vsa tri središča: Belgrad, Zagreb in Ljubljana posvetujejo o skupnih klubskih zadevah in smernicah za delo doma in zunaj države. Ta dogodek, ki sicer nima tolikega zunanjega poudarka, je vendar važna zadeva, in sega v bistvo narodne in državne kulturne politike, da zahteva vse naše pozornosti; zato kličemo kulturnim zastopnikom Srbov in Hrvatov prisrčni: Dobrodošli!

Ob tej priliki stoji posebno in sprednjo poset srbskih književnikov, ki prav ob letu vračajo obisk, katerega so lansko leto napravili slovenski književniki v Belgradu. Prvič bomo pozdravili v Ljubljani odlične zastopnike srbske književnosti, uživali neposredno samoraslo moč njihove materne besede. V ponedeljek zvečer bodo namreč v ljubljanskem dramskem gledališču nastopili s svojimi recitacijami Milan V. Bogdanović, Jovan Dučić, Gustav Krklec, Milan Kašanin, Desanka Maksimović in Todor Manojlovič. Upamo, da se bo Ljubljana, ki je vedno znala pokazati svojo kulturno zavest, častno odzvala, kakor je lansko leto izkazal Belgrad našim književnikom vso pozornost in ljubeznivo gostoljubnost.

Organizacija PEN-klubov je mednarodna ustanova. V PEN-klubih se zbirajo zastopniki duševne kulture na temelju medsebojnega spoštovanja in prijateljskega razmerja. Ljudje najrazličnejših nazorov in smeri si radi svoje skupne duhovne poklicnosti (PEN so začetne črke besed poet, esejist in novelist, pomeni pa vse, ki se s peresom trudijo za duševno kulturo človeštva) osnujejo izbrano družbo in skrbje za osebnost in mednarodne stike in skušajo družabno in pisateljsko v široki svet posredovati duševne dobrine svojega naroda. Ta misel, ki se je rodila in uresničila najprej na Angleškem, sploščetka ni bila nič drugega, kakor sprejemati tuje pisatelje in jim omogočati spoznanje dežele; ta misel se je v nekaj letih razvila v mogočno zvezo PEN-klubov, ki ima svoja središča po vseh državah cellega sveta. Tako smo s to zvezo tudi Slovenci stopili v mednarodno duhovno skupnost in tako se na temelju plemenite družabnosti skrbijo, da široki svet po naši knjigi in njenih zastopnikih spozna bistvene duhovne vrline slovenskega naroda. PEN-klubi namreč izločajo vse materialne in poklicne zadeve književnikov in urejajo med seboj samo predloge o duhovni in družabni skupnosti, posredujejo in svetujejo glede prevodov ter se na kongresih, ki se vrše vsako leto v velikih svetovnih središčih, posvetujejo, kako bi moralno vplivali na bratstvo in skupnost vsega sveta. Zato je tudi iz PEN-klubov izšla misel, da nobena politična ali celo vojna nesreča ne more razdreti duhovne skupnosti, ki vežejo pisatelje vsega sveta.

Pazen motivce našega javnega življenja vidi v posetu srbskih književnikov in zborovanju naših PEN-klubov še posebno važen dogodek v razvoju duševnega življenja v naši državi. V najhujši politični napetosti je lansko leto Belgrad povabil in radostno pozdravil zastopnike slovenske kulture, in danes lahko povemo, da je v času najhujših sporov v našem notranjem državnem življenju v ljubljanskem PEN-klubu prodirala misel, kako poživiti vez prijateljstva in bratstva med Belgradom, Zagrebom in Ljubljano. Zato je osebnost vez med kulturnimi zastopniki največja moč. Misel plemenitega miru, medsebojnega spoštovanja, bratstva in upoštevanja, je temeljna točka pri ureditvi našega skupnega življenja. Deset let velikih naporov je bilo v marsikaterem oziru zaman, kajti v tem času je v mnogočem odločeval materialističen egoizem, kričastvo in brezsrčnost, in niso se upoštevali tišji, globlji glasovi prave duhovne skupnosti. Ločeni po neštetih predsodkih smo si bili Srbi, Hrvatje in Slovenci v duhovnem oziru pravi tujci; edinstvo je bil zgolj politični pojem za tiste, ki jim je bilo edinstvo istovetno z oblastjo.

Zato ni nič manjše važnosti, da k tej prireditvi pošlje tudi Zagreb svoje zastopnike in tako bomo med šestimi zagrebškimi zastopniki s posebnim veseljem pozdravili nam najbližjega D. Domjaniča, odličnega kajkavskega pesnika.

Ker se v kulturnem življenju narodov ne da nič umetno potvoriti, ampak vse pravo narodno življenje prodira iz skritih notranjih vrelcev človeške in narodne bitnosti, zato vidimo bolj in bolj, kako potrebno nam je medsebojno spoznavanje in upoštevanje, kajti pravo trdno državno edinstvo nam vzkljuje iz varstva individualnih duhovnih vrednot vseh sestavnih delov Jugoslavije. Iz polno razvite duhovnosti, iz spoštovanja in ljubezni najširše narodne individualnosti in iz plemenite vzajemnosti zraste šele zdrava narodna in državna kultura. V tem zmislu zlasti pozdravljamo predstavnike jugoslovanske literature

Načrt novega ljudsko-šolskega zakona

Nadaljne podrobnosti - 14 učnih predmetov - Verouk obvezen - Manjšinsko šolstvo - Šolsko leto traja od 1. septembra do konca junija - Predpisi glede učiteljstva - Ambulančne šole - Analfabetški tečaji - Postranski zaslužek učiteljem prepovedan

Belgrad, 11. maja. (Tel. Slov.) Ljudsko-šolski zakon, ki se nahaja pri pravosodnem ministru, obsega nadalje te določbe:

Stanovanje za učitelje mora biti zdravo in obsegati za učitelja samca sobo in kuhinjo, za poročenega učitelja dve sobi in kuhinjo, klet in shrambo.

Učni predmetov je 14: srbsko-hrvatsko-slovenski jezik, narodna zgodovina, zemljepis domače države, računstvo, osnovna geometrija, praktično gospodarstvo, zdravstvo, domoznanstvo, državljske pravice in dolžnosti, ženska ročna dela, risanje, lepomis, petje, telovadba, prirodoslovje.

Verouk, kot smo že javili, je izven predmetov; je pa obvezen in ga poučujejo duhovniki ali učitelji, kakor to želi večina staršev dotične veroizpovedi. Kjer ni za ta slučaj učitelja, pa poučujejo duhovniki. Kjer ni ne enega ne drugega, poučujejo verouk druge priprave osebe. Veroučitelji bodo položili poseben veroučiteljski izpit. Veroučitelje razrešuje prosvetni minister na predlog šolskega nadzornika, če njihovo delo ne odgovarja vzgojnim načelom in njegovo obnašanje v šoli in izven nje ni v skladu s cilji narodne šole.

Učni načrt in program in verouk predpisuje in odobruje učne knjige prosvetni minister po zaslišanju pristojne cerkvene oblasti.

Manjšinsko šolstvo.

Pouk se vrši v državnem jeziku. V krajih, kjer se nahaja v precejšnjem številu tuje prebivalstvo, se bodo za njihovo delo otvorili posebni oddelki, ki se stopnjama lahko strnejo v posebne šole. V teh oddelkih je učni jezik v 1. in 2. razredu materinski, v 3. in 4. je državni jezik obvezen predmet. V višjem razredu odnosno nadaljnja štiri leta pa se vrši izobrazba brez izjeme v državnem jeziku. Druge narodnosti bodo imele svoj jezik kot predmet, če je dovolj učencev. V narodni šoli se uporabljajo samo učne knjige državne izdaje. Druga izobraževalna sredstva so lahko državne ali zasebne izdaje.

Zakonski načrt o čistem katastrskem donosu

Polovica vsega proračunanega zemljiškega davka odpade na Vojvodino

Belgrad, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Zakon o neposrednih davkih, ki naj bi prinesel v državno blagajno okrog 700 milijonov, je zahteval za izvedbo veliko posla. Tudi zakon o čistemu katastrskem donosu je prav tako zahteval velike predpriprave. Da se vse natančno presodi, zato so delale stalne komisije. To delo nadaljuje generalno katastrsko ravnanstvo. Glede tega posla, dela in cilja je dal glavni ravnatelj Nedeljković, ta-le pojasnila:

Glede katastra smo imeli doslej tri področja: 1. kraje, kjer je dosedaj že obstojal kataster s čistim katastrskim donosom, to so Slovenija, Hrvatska, Slavonija, Vojvodina in Dalmacija; 2. kraji, kjer je bil sicer kataster, toda ne na podlagi čistega katastrskega donosa, ampak katastrske vrednosti zemlje, za gozdove pa je služil čisti katastrski dohodek; to sta Bosna in Hercegovina; 3. kraji brez vsakega katastra, kakor Srbija in Črna gora. V Srbiji je bil poseben davčni sistem. Zemljišča so se klasificirala po petih davčnih razredih. Težave so bile na dlani. Pomisliti je, da je vse te davke bilo treba strniti v eno osnovo, kot je bilo v severnih krajih naše države.

Da smo uvedli ocenjevanje zemljišč na podlagi čistega katastrskega donosa, je vzrok v tem, ker je bil ta sistem v vseh severnih krajih bivše avstro-ogrske monarhije, razen v Bosni in Hercegovini. Ker se je zlasti v Hrvatski in Slavoniji ter Vojvodini večkrat revidiral, so se tako odpravile vse nepravilnosti. V Sloveniji in Dalmaciji je bil čisti katastrski donos v primeri s Hrvatsko preostrog ocenjen. Tudi v izrazito planinskem kraju Slovenije se je plačevalo mnogo več, neko ponekod v najplodnejših krajih v Bački.

rarne kulture v Ljubljani, Srbe, Hrvate in Slovence in želimo, da bi vsi dragi gostje odnesli od nas najlepše vtise o naši zemlji in iskrenem bratskem slovenskem prijateljstvu.

Šolsko leto traja od začetka septembra do konca junija. Če gospodarske in klimatične razmere temu nasprotujejo, lahko prosvetni minister odredi drugačne počitnice. Otroci, ki so dopolnili do 1. septembra šest let, se vpisujejo v šolo. Spričevala se izdajajo dvakrat, v januarju in v juniju.

Učiteljstvo je ali začasno ali stalno. Stalni so tisti, ki so položili praktični izpit. Ta se lahko polaga po dveh letih. Učitelji, ki najkasneje v štirih letih ne položijo tega izpita, ne morejo več ostati v državni službi. Učitelj, ki je bil izven službe več kot tri in manj kot deset let, se lahko ponovno sprejme nazaj, ako ponovno naredi praktični izpit.

Za časa šole se premestitve na podlagi prošnje ne morejo izvesti. V mestih, kjer so vseučilišča, smejo kompetirati na mesta samotisti, ki imajo najmanj 12 let, na druga mesta pa tisti, ki imajo najmanj 9 uspešnih službenih let. V krajih, kjer ni pogojev za ustanovitve šole, pa je tam najmanj 15 do 20 otrok, se otvori začasna šolska postaja ali ambulančna šola. Pouk se vrši v prvem razredu trikrat na teden. V ambulančnih šolah traja pouk 5 mesecev. Tudi za te vrste šole preskrbi sredstva občina.

Za tiste, ki so v svojem življenju ostali brez šole, se ustanovijo analfabetški tečaji. Gospodinske šole vzdržuje država. Vanjo se sprejemajo ženske od 16. do 40. leta.

Učiteljem je prepovedano iskati postranskega zaslužka. Za župana in šefa finančne uprave, ki bi ne izvrševal finančnih obveznosti po tem zakonu, kolikor gredo na breme občine, je določena kazen od 500 do 20.000 Din in eventualno tudi odpust iz državne službe.

Dokler se ne izvrši razdelitev države na oblasti, po prosvetno ministrstvo določilo prosvetne oblasti in sporazumu s predsednikom vlade. Veroučitelji, ki niso stalni po zakonu o državnih uradnikih, se odpustijo.

Stalna komisija pri glavnem katastrskem ravnateljstvu je obravnavala vse gospodarske spremembe. Pri določevanju novega katastrskega donosa so se vzela tipična področja za donos zemljišč. Ostala področja pa so se razdelila v razne skupine. Glavno katastrsko ravnateljstvo je na podlagi materiala, ki ga je predložila stalna komisija, izdelalo za vsako občino pregled donosa in ugotovilo katastrski donos ter ga razposlalo občinam v pregled. 15-dnevni rok je bil določen za pritožbo. Pritožbe so prišle od vseh osovod. Najpogostejše so bile pritožbe iz Slovenije. Ravnatelj Nedeljković je mnenja, da je radi tega iz Slovenije veliko pritožb, skoro iz vsake občine, ker je bila akcija gotovo organizirana(?). Nadalje je mnenja, da so te pritožbe nastale radi nerazumevanja procedure. Ko so se občinam dala na vse pritožbe pojasnila, se je tudi ta zadeva pojasnila.

Največ dela je dala Srbija. V Srbiji zemlja sploh ni bila izmerjena. Srbija šteje 7200 vasi, političnih občin je pa 2435. Glavno ravnateljstvo je postopalo tako, da se je najprej določila meja teh občin, da se je torej vzela kot enotna občina, ne pa vas. Nato se je izvršil popis in izmera površine zemljišča. Delalo je 179 geometrov. Akti so se tako nakopili, da bi z njimi napolnili 42 vagonov.

Vzporedno s tem je šla kvalifikacija zemlje. Kako ogromno delo je bilo to, se zdaj vidi v tem, da ima Srbija 22 milijonov parcel. Srbija, južna Srbija Črna gora so razdeljene na 18 okolišev. Okoliši pa na 7 do 8 okrajev. Razdelilo se je po vzoru Hrvatske in Slavonije. Pri posameznih zemljiščih je bilo treba ugotoviti lestvico in dohodek. Dosedaj se je to izvršilo v 1700 občinah.

To delo gre sedaj počasi h koncu. Ustvaril se je temelj. Najzanimivejše je pri vsem tem, da odpade polovica proračunanega zemljiškega davka na Vojvodino, polovica pa na vse ostale pokrajine države.

Kraljica Marija se je odpeljala na Bled

Belgrad, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Danes ob 15.20 se je Nj. Vel. kraljica odpeljala s kraljevičem Petrom in princem Tomislavom ter dvornim spremstvom na Bled, kjer bo ostala dalje časa. Na Bledu se pričakuje vesel dogodek.

Za pogorelce v Kočevski Reki

Kočevska Reka, 11. maja. (Tel. Slov.) Danes popoldne sta se pripeljala v Kočevsko Reko vel. župan g. dr. Vodopivec in komisar oblast. skupščine g. dr. Marko Natlačen. V družbi župana in drugih članov krajevnega pomožnega odbora, ki so ga v svrhu organizacije pomoči takoj sestavili, sta si ogledala pogorišče. Po ogledu in razgovori z nesrečnimi ljudmi so se storili razni sklepi, kako naj se pomaga, da bi se čimprej obnovile hiše in gospodarska poslopja. Skupno je pogorelo 82 objektov. Škoda, ki je nastala vsled tega strašnega požara je cenjena na pet milijonov Din, pri čemur pa ni všeta vrednost premoženja (oprave, orodja itd.).

Veliki župan g. dr. Vodopivec je odboru izročil 10.000 Din kot prvo podporo vlade, komisar oblastne skupščine g. dr. Natlačen pa 30.000 Din oblastne podpore.

Za dvig Slovenske Krajine

Belgrad, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Prekmurška delegacija je obiskala pravosodnega ministra. Z njim je razpravljala o ustanovitvi okrožnega sodišča v Murski Soboti. Pri prosvetnem ministru je deputacija intervenirala za popolno državno gimnazijo v Murski Soboti. Tudi prosvetni minister je obljubil, da bo vprašanje proučil. Nato je bila deputacija pri pomočniku notranjega ministra Žiki Laziću in mu predložila spomenico. Povabila ga je, naj se udeleži proslave desetletnice osvobođenja Prekmurja.

Seja širšega odbora Glavne zadružne zveze

Belgrad, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Širši upravni odbor Glavne zadružne zveze je imel danes sejo. Na dnevnem redu sta bila pravilnik in poslovnik, ki ju bo izdalo pravosodno ministrstvo z zakonom o agrarni banki, dalje o odredbah, ki jih k temu zakonu izdeluje kmetijsko ministrstvo. Nadalje se razpravlja o tem, kdaj naj se skliče redni letni občni zbor in kako naj se izda letno poročilo. Določili so se delegati za kongres v Bukareštu. O seji je bil izdan obširen komunik, ki pravi med drugim, da se je vršila seja pod predsedstvom prometnega ministra dr. Korošca. Poleg ostalih delegatov in članov odbora ter zadružnih zvez se je udeležil seje tudi komisar kmetijske banke dr. Gjuričić, ki je upravo obvestil o začetnih delih za ustanovitev in poslovanje agrarne banke. Dne 13. maja se skliče specialna širša seja, na kateri se bo razpravljalo o tem, koliko delnic naj se vpiše v novo banko.

Napredovanje sodnih uradnikov

Belgrad, 11. maja. (Tel. »Slov.«) V višjo skupino so napredovali: višja pisarniška predstojnika Josip Soban in Novem mestu in Anton Zorko v Celju, Josip Rainer pri dež. sodišču v Ljubljani, Srećko Komar v Radovljici. Pisarniški oficiali: Ljudevit Modić v Krškem, Martin Pinterič v Ljubljani, Josip Kogej v Ptuj, Alojzij Lipušič v Brežicah, Milan Vončina v Konjicah, Josip Lop pri maribor. okrož. sodišču. Kancelisti: Rudolf Knol, okrožno sodišče v Novem mestu, Franc Ivačić, okrožno sodišče v Krškem. Josip Pavliček v Radečah, Viktor Nemeš v Murski Soboti.

Vojni ukaz

Belgrad, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Izšel je večji vojni ukaz. Med drugimi sta imenovana Viljem Klobučar za generalštabnega polkovnika, Franc Tomšič, dosedaj v železniškem oddelku glavnega štaba, za majorja.

Strašne obsodbe

Rim, 11. maja. (Tel. Slov.) Izjemno sodišče, varstvo države je danes izdalo razsodbo v kazenskem postopanju proti nekaterim Slovincem iz Gorice, ki so bili obtoženi zarote proti varnosti italijanske države. Obsojeni so bili: Avgust Lango, Alojzij Hvalič in Alojzij Markič, vsak na 30 let ječe, mladoletni Dušan Hrečak na 27 let in en mesec, Milan Hrečak na 2 leta in 6 mesecev in Viktor Krasna na 5 let ječe.

Zakon o samoupravnih cestah

Po tem zakonu se dele samoupravne ceste v oblastne ceste 1. in 2. reda (sreske ceste), v občinske 1. in 2. reda ter v javna pota, ki vodijo k železnici.

Razlastitev zemljišč za samoupravne ceste se vrši na isti način, ko za državne.

Oblastne ceste in objekti na njih se grade in vzdržujejo z oblastnimi sredstvi in prispevki sreskih cestnih odborov. Če se vsi ti stroški ne bi mogli pokriti iz posebnih virov pri gradnji in preložitvi obstoječih oblastnih cest, bo oblast prispevala h gradnjim stroškom s 50 %, ostali 50% pa oni sreski cestni odbori, ki bodo imeli od ceste neposredno korist.

Stroške za vzdrževanje oblastnih cest 1. in 2. reda, nosijo oblasti in okraji praviloma v razmerju 2 : 1.

Stroški za železniške dovozne ceste se praviloma razdele: ena tretjina na zainteresirane cestne okraje, odnosno neposredno zainteresirane občine ali posamezna podjetja, ki imajo sorazmerno največjo korist od teh cest.

Prepovedano je pobiranje mitnine na samoupravnih cestah.

Pri gradnji večjih tehničnih naprav na obl. ali obč. cestah v težkem terenu prispeva gradbeno ministrstvo do 30 % vseh stroškov.

Uporaba ljudskega dela.

§ 37. Za gradnjo in vzdrževanje samoupravnih cest se uporablja ljudsko delo, v kolikor ne bi mogle samouprave iz svojih denarnih sredstev izvršiti ta dela.

Uporaba ljudskega dela v smislu tega zakona zahteva osebno delo zavezancev, odn. njihovih namestnikov ali plačanje odgovarjajoče povprečne dneve navadnega delavca.

§ 38. K osebni delu so zavezani vsi za delo sposobni moški prebivalci na ozemlju pristojne samoupravne enice od dovršenega 18 do 55 leta. Ta obveza se more odkupiti s plačanjem odgovarjajoče delavske dneve.

Davkoplačevalci, ki niso zavezani k osebni delu, a plačajo nad 100 dinarjev neposrednega davka, morajo brez ozira na spol, starost in delavsko sposobnost plačati odkupnino.

Vsi drž. oblastni od občinski uradniki, oficirji in vsi duhovniki plačajo osebno delo v denarju v višini trodnevne plače (osnovne in položajne).

§ 39. Dijaki do 24 leta, ki ne plačajo 100 Din neposrednega davka, so oproščeni osebne dela in odkupnine.

§ 40. Za določitev delovne obveze, odnosno odkupnine se upošteva kot enota: od oseb, ki plačajo po 200 Din neposrednega davka, en dan dela; od oseb, ki plačajo do 500 Din, dva dneva dela; od 900 Din tri dneve, do 1400 Din štiri dneve, do 2000 pet dni, do 2700 šest dni, do 3500 sedem, do 4400 osem dni, do 5400 devet, 6600 deset, do 8000 enajst do 10.000 dinarjev 12 delovnih dni.

Pri osebah, ki plačajo več ko 10.000 Din neposrednega davka od vsakih 3000 Din po en delovni dan več.

§ 41. V enem letu se sme odrediti ljudsko delo, odnosno plačanje odgovarjajočih dni, največ za tri enote pri oblastnih in za tri enote pri občinskih cestah.

§ 42. Davkoplačevalci, ki imajo tovarne vozove z vprego ali tovarne avtomobile, morajo priti na poziv oblasti na delo s svojim vozom, odnosno avtomobilom. V tem slučaju se računa dnevnic od voza kot tri delavske dneve, dnevnic od tov. avtomobila pa kot 6 dni.

§ 43. Vsak zavezanec opravlja svojo dolžnost v svoji občini in pri popravilu oblastnih cest le v svojem okraju.

§ 44. Porazdelitev delovne dolžnosti na posamezne zavezance in višina povprečne dneve navadnega delavca za nadomestilo osebne dela se morata odrediti po krajevnih prilikah v pričetku vsakega leta in na običajen način razglasiti.

§ 45. Uporaba ljudskega dela se ima izvršiti po možnosti v času, ko je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskimi deli.

§ 46. Pristojni organi oblastnih samouprav bodo izdelali v roku šestih mesecev potem, ko stopi ta zakon v veljavo, pravilnik o uporabi ljudskega dela.

Ta pravilnik mora obsegati zlasti tudi predpise o evidenci zavezancev, o določevanju in razglasjanju njih dolžnosti o plačevanju odkupnine in o času ter način vpoklicanja na delo, o postopanju v slučaju pritožbe, o dolžnostih predsednika občine, in tudi o vseh ostalih potrebnih odredbah.

§ 47. Cestna dolžnost, spremenjena v denar, se mora plačati najkasneje do prvega oktobra, ker bi se drugače izterjala dražbenim putem.

Osebe, ki niso svoje obveze odkupile in tudi niso prišle na delo, bodo s silo prepeljane na delo in poleg tega kaznovane z zaporom do sedmih dni.

Eksekutivno plačilo izvršuje in kazni izreka na predlog pristojne samoupravne oblasti sreski poglavar.

Okrajni cestni odbori.

Določa se ustanova posebnih okrajnih cestnih odborov, ki bodo pomožni organi oblastne samouprave za graditev in vzdrževanje

Nemški protest v Moskvi

Razpust organizacije rdečih bojnikov -- Sovjetska vlada se opravičuje

Berlin, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Nemški poslanik v Moskvi Direksen je včeraj pri sovjetski vladi izvršil napovedano demaršo radi protinemških demonstracij v Moskvi in Leingradu. Sovjetska vlada je zanikala, da bi se oficijelne osebnosti bile izjavile proti nemški vladi in da bi bile demonstracije imele

sovražen značaj proti Nemčiji.

Berlin, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Včeraj je bila deželna konferenca pri državnem notranjem ministru Severingu, na kateri se je sklenilo, da se v najkrajšem času razpustijo organizacije rdečih frontnih bojnikov v vseh nemških deželah.

Varnostni ukrepi dunajske vlade

Dunaj, 11. maja. (Tel. Slov.) Za jutrišnje nedeljo je vsa dunajska vojaška posadka v strogi pripravljenosti, da bo policija mogla zaprositi za vojaško pomoč, če bi prišlo do nemirov radi številnih nastopov Heimwehra in Schutzbunda. Vsak nastop bodo ob strani stražile močne policijske čete. Promet na Ringu bo opoldne zatvojen, da se bodo nastopi mogli čimprej raziti.

Ta varnostna služba bo stala državno blagajno od pol milijona do enega milijona šilinj.

gov. Konfisciran je bil komunistični list »Die Rote Fahne« in neki lujskajoči letak. Zvezni kancler Streeruwitz je odredil, da udeleženci nastopov po zakonu ne smejo imeti pri sebi nobenega orožja in sploh ničesar, kar bi moglo služiti za napad ali obrambo, torej niti vojaških lopatic, sekiric ali čelad. To je nov dokaz resne volje novega zveznega kanclerja, da hoče doseči notranjo pomiritev.

Odkrita zarota

Atentator na Voldemarasa prijet -- Zarota študentov in častnikov

Kovno, 11. maja. (Tel. Slov.) Notranje ministrstvo razglasi oficijelno, da je bil aretiran socialnerevolucionarni student Vosilius, kateremu so napad na Voldemarasa dokazali. Vosilius je proti svojim zasledovalcem vrjel ročno granato in leži sedaj sam težko ranjen v vojaški bolnici v Kovnu, tako da ga ne morejo zaslišati. S tem je dokazano, da je atentat izvršilo socialistično dijaško društvo. Vosiliusova tovariša Bulota in Budelis sta izginila, aretiranih pa je bilo šest članov dijaškega društva Ausa. Atentatorji so

imeli zveze tudi s častniki 5. polka, ki so bili tudi aretirani. Atentat na Voldemarasa bi imel biti znak za vstajo. Častniki bi imeli v polku začeti upor proti vladi, če bi se atentat posrečil.

Kovno, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Državni predsednik Metona je zavrnil prošnjo za pomiloščenje štirih emigrantov iz Vilne, ki jih je vojno sodišče v Šaulenu obsodilo na smrt radi njihovih terorističnih činov. Nemški protest v Moskvi

Angleške volitve

London, 11. maja. (Tel. Slov.) Danes je bil objavljen Baldwinov volilni program, ki našteva uspehe konservativne vlade tekom njenega 4 in polletnega delovanja in ki obeta, da bo stranka nadaljevala svojo dosedanje politiko. Angleška svetovna država stoji danes bolje, kakor prej. Organe zaščitne carine je treba izgraditi še nadalje, toda brez zaščitne carine za živila. S carino zaščitena industrija je zmanjšala brezposelnost. Dalje je izjavil, da je angleška vlada za razorožitev, ne pa za zmanjšanje oborožitev in da bo za to nastopala tudi še nadalje. Podpiranje Društva narodov je posebna naloga angleške zunanje politike. Vlada se zavzema za brezizjemno izvršitev vseh mednarodnih obveznosti v smislu tradicij angleške države.

London, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Po zadnjih dispozicijah angleških strank bodo stranke postavile za 615 mandatov poslanske zbornice 583 konservativnih, 566 delavskih, 31 komunističnih in 506 liberalnih kandidatov.

Prometne olajšave na Koroškem. Kancler Streeruwitz je danes izjavil, da je zunanje ministrstvo v Beogradu ugodilo želji avstrijske vlade, da se dovoli olajšava pri osebem prometu na progi iz Celovca preko Dravograda v Labudsko dolino in se ne bodo več zahtevale tranzitne listine.

Belgrajske vesti

Nj. V. kralj je dopoldne obiskal razstavo jugoslovanskih umetnikov v umetniškem paviljonu Cvetke Zuzoričeve.

Naša mornarica bo od 15. maja do 16. junija gost francoske, grške in angleške mornarice.

Na srednjih šolah trajajo binkošne počitnice po odredbi prosvetnega ministrstva v nedeljo in ponedeljek.

Za mednarodne smuške tekme v Bohinju je zunanje ministrstvo obljubilo podporo 50 tisoč Din, v glavnem za reprezentanco. Veliko podporo je obljubilo tudi vojno ministrstvo.

Premeščen je iz prosvetnega ministrstva Lavo Traven, ki je dobil upraviteljsko mesto na šoli v Trbojah.

Zagrebske vesti

Zagreb, 11. maja. (Tel. »Slov.«) V Zagrebu se je danes vršila seja zveze mest, kateri so prisostvovali delegati skoraj vseh jugoslovanskih mest. Za predsednika zveze je bil izvoljen dr. Srkulj, za podpredsednika dr. Puc in zastopnik Beograda dr. Jovanović.

Zagreb, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Jutri ob pol 12 odpotujejo hrvaški romarji v Rim. Romarje, po številu okoli 800 oseb, bodo med drugimi vodili gg. Slamič, Bakšić in odv. dr. Farkaš.

Zagreb, 11. maja. (Tel. »Slov.«) V noči od petka na soboto je bil vsled eksplozije razgnan propust pri posestvu Brestovica.

Gradjanski:sofijska Slavija 4:2. Nogometna tekma med zagrebškim klubom Gradjanski in sofijsko Slavijo je končala z rezultatom 4:2 v prid Gradjanskemu.

Dunajsko vremensko poročilo.

Severne Alpe: Vreme se bo razjasnilo, zjutraj po večini jasno, vendar zvečer že morda nič več. Višja temperatura.

Južne Alpe: Po večini jasno, višja temperatura.

Člani profesorske izpraševalne komisije

Belgrad, 11. maja. (Tel. »Slov.«) Podpisan je ukaz, s katerim se postavljajo za člane in namestnike v izpitni komisiji za polaganje profesorskega izpita v Ljubljani za triletno periodo 1929-1930-1931-1932:

Za nacionalno skupino predmetov: člana dr. Ivan Grafenauer, prof. na I. dr. gimn. v Ljubljani, dr. Stojčević Aleksander, vseuč. prof. v Ljubljani; namestnika: dr. Ivan Lokar, ravnatelj na I. dr. gimn., Zgrablić Martin, prof. na realki.

V filozofsko-pedagoški skupini: člana: univ. prof. dr. Karel Ozvald in dr. Franc Veber, vseuč. prof.

Za tuje jezike: član dr. Gregorin Janšo, realni prof. za francoščino, dr. Ivan Lokar za nemščino; namestnik dr. Gregorin Janko za nemščino, dr. Šturm Franc, docent na vseučilišču, za francoščino.

Za šolsko upravo: člana dr. Janko Gregorin in dr. Janko Lokar; namestnik dr. Franc Šturm.

Za matematiko: člana vseuč. profesorja dr. Josip Plemelj in dr. Rihard Zupančič; namestnik Karel Kunc, prof. na I. dr. gimn.

Za fiziko: člana dr. Julij Nardin, prof. sred. tehn. šole in dr. Hugo Sirk, vseuč. prof.; namestnik Leopold Andree, prof. na realki.

Za kemijo: člana univ. profesorja dr. Marjan Rebek in dr. Maks Samec; namestnik Prezelj Maks, prof. na realki.

Za opisno geometrijo: član Josip Mazi, ravnatelj realke; namestnik Franc Jeran, prof. na realki.

Za zoologijo: člana dr. Grošelj Pavel, docent na univerzi v Ljubljani, dr. Jovan Hadži, vseuč. prof. v Ljubljani.

Za botaniko: člana dr. Stanislav Bevk, inspektor v poklju, dr. Franc Jesenko, vseuč. profesor; namestnik Franc Kapus, prof. na I. dr. gimn. v Ljubljani.

Za mineralogijo in geologijo: član dr. Karel Hinterlechner, vseuč. prof.; namestnik Ferdinand Seidl, prof. v Novem mestu.

Za zemljepis: član dr. Ivan Melik docent; namestnik dr. Vinko Šarabon, prof. na I. dr. gimnaziji.

Za občo zgodovino: člana univ. profesorja dr. Milko Kos in dr. Balduin Saria; namestnika Josip Bučar, prof. na II. dr. realni gimn., dr. Karel Capuder, prof. na I. dr. gimn.

Za narodno zgodovino: član dr. Nikola Radojčić, vseuč. prof.; namestnik dr. Milko Kos, vseuč. prof.

Za slovenščino: člana univ. profesorja dr. Rajko Nahtigal in dr. Franc Ramovš; namestniki: dr. Anton Breznik, prof. na gimn. v Št. Vidu nad Ljubljano, dr. Janko Lokar, ravnatelj na I. dr. gimn., Martin Zgrablić, prof. II. dr. gimn.

Za zgodovino narodne književnosti: člani univ. profesorji dr. Franc Kidrič, dr. Ivan Prijatelj, dr. Aleksander Stojčević; namestnika dr. Ivan Grafenauer in Zgrablić Martin.

Za francoščino: član dr. Franc Šturm, namestnik dr. Janko Gregorin.

Za nemški jezik in literaturo: član dr. Jakob Kelemina, vseuč. prof.; namestnik dr. Janko Lokar.

Za latinsko in grško literaturo: član dr. Franc Bradač, docent; namestnik dr. Ivan Lunjak, vseuč. prof.; dr. Karel Oštr, vseuč. prof.; namestnik dr. Josip Pippenbacher in Anton Sovre, profesor.

Za filozofijo in pedagogiko: dr. Karel Ozvald in dr. Franc Veber; namestnik Anton Dokler, ravnatelj učiteljskega, dr. Simon Dolar, profesor v Kranju.

Kot tajnik izpraševalne komisije bo posloval tajnik filozofske fakultete V. M. Zalar.

Promenadni koncert muzike Dravske div. obl. v nedeljo, 12. t. m. ob 11 v »Zvezdi«. Spored: 1. Fužik: »Meč zmage«, marš. 2. Sedlaček: »Za moje prijatelje«, srbske pesmi. 3. Dvořák: Odlomec iz opere »Trolgavice«. 4. Massenet: »Phédre«, uvertura. 5. Čerin: »Miljenica«, slov. pesmi. 6. Nevin: »Narcissus«, amerik. pesem. 7. Strauss: »Rože z jage«, valček. 8. Čerin: »Dragi i nedragi«, marš. Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

Železniška nesreča v Ljubljani

Petkovšek Ivan, 42-letni posestnik na Izanski cesti 27, je danes zvečer ob 7, ko je odhajal dolenski vlak iz dolenskega kolodvora, peljal voz s parom konj na Galjevici, kjer ni nobene železniške zapore. Konja sta že prekoračila prago, vlak pa je zadel ob zadnji del voza, ga povlekel za seboj in razbil, tako da je voznik padel z voza, se potolkel po glavi in rokah in oblezel nezavesten. Konja sta se odtrgala in ostala nepoškodovana. Voznik je samo lahko ranjen in bo najbrže že danes zapustil bolnico.

LITIJA

Pregled cepljenih koz je v ponedeljek, dne 13. maja ob pol 4 popoldne v narodni šoli v Litiji. Opozorjamo starše, da pošljejo solarje in dojenčke pravočasno k pregledu, da ne bo kakih kazni.

Važna seja litijskega občinskega odbora. bo jutri v ponedeljek 13. maja ob 2 popoldne. Med drugim bodo obravnavali tudi proračun za leto 1929., občinske takse in elektriko.

Ne zahtevaj nemogočega!

Kdor želi, da mu bo obleka izgotovljena do binkoštnih praznikov, naj jo čimprej naroči da bo časa za srben krojenje. DRAGO SCHWAB, Ljubljana.